

Rod: *Buteo* Lacépède, 1799 — Mišari

Krila i rep su im široki i zaobljeni. U Evropi žive tri vrste. Mišari ili škanjci su ptice grabljivice kojima se zbog sličnosti sa jastrebovima pripisuju veće štete nego što ih stvarno čine. Međutim, mišari su, s obzirom na način ishrane, delimično korisni, a samo delimično štetni.

Svi mišari imaju spljoštenu glavu, kratak slabo razvijen kljun koji nema „zub“, dugačka krila i kratke noge sa slabim prstima i zdepasto telo. Kod leta često u vazduhu zastanu i lebde na jednom mestu. Hrane se miševima, zmijama, insektima i strvinom, a hvataju i sitnu divljač.

Buteo buteo
Linnaeus, 1758

U Srbiji nalazimo tri vrste roda *Buteo*:

1. Mišar – *Buteo buteo* Linnaeus, 1758
2. Gaćasti mišar – *Buteo lagopus* Pontoppidan, 1763
3. Riđi mišar – *Buteo rufinus* Cretzschmar, 1829

1.

2.

3.

Mišar – *Buteo buteo* Linnaeus, 1758

- Raširen je po celoj Evropi.
- Škanjca mišara neki nazivaju „letećom mačkom", a prirodoslovac Lenc tvrdi da samo jedan škanjac mišar potamani godišnje oko 10.000 miševa.
- Zbog tamanjenja miševa, tekunica, hrčkova i pacova poljoprivredi je koristan, ali kako hvata i slabiju divljač, za lov može biti štetan.
- Pošto su koristi koje donosi poljoprivredi veće od šteta koje nanosi lovnoj privredi, preporučuje se odgajivačima divljači i lovcima da ga ne progone.

- Hrani se miševima, pacovima, žabama, hvata hrčke i tekunice, a napada i sve vrste sitne divljači, slabe jarebice, prepelice i fazane. Zbog svoje tromosti zdrave komade ne može ni uhvatiti.
- Gnezdo pravi na visokom drveću, u koje ženka u aprilu snese 2-4 zelenkastobela jajeta na kojima leži 28-31 dan. Mužjak i ženka brinu se o mladima. Mladi se osamostale sa 7-8 nedelja.
- Gnezdi se kod nas.

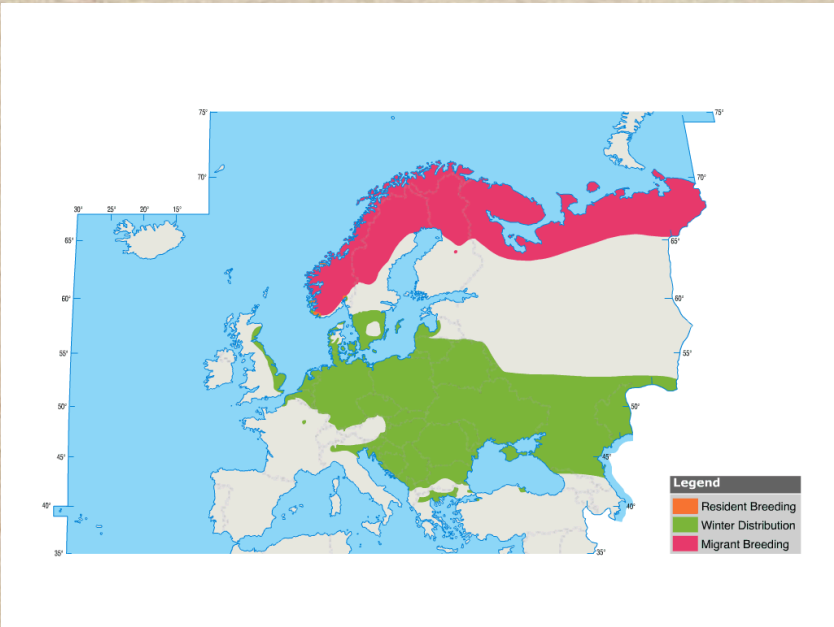

Gačasti mišar — *Buteo lagopus* Pontoppidan, 1763

- Gačasti mišar živi u Evropi, Aziji i Severnoj Americi. Sličan je običnom, ali je od njega veći, šareniji i dužih krila. Gačasti mišar je ptica selica, koja se gnezdi u severnim zemljama.
- Gnezdi se većinom na zemlji, a takođe na niskom drveću ili manjim uzvišenjima. Gnezdi se od aprila do juna kada ženka u gnezdo snese oko 3-4 jajeta. Ženka leži na jajima 31 (28-31) dan a često se desi da je menja mužjak. O mladima brinu oba roditelja, a mladi se osamostale sa 6-7 nedelja.
- Hrani se, kao i škanjac mišar, miševima, pacovima, zmijama i žabama, ali nasrće na sitnu divljač više od škanjca mišara, pa je u lovačkom pogledu u svom zavičaju gde se gnezdi dosta štetan.

Riđi mišar — *Buteo rufinus* Cretzschmar, 1829

- Riđi mišar naseljava krajnji jugoistok Evrope na Balkanskom poluostrvu, kao i delove južne Rusije i Kavkaza, zatim Malu i Srednju Aziju sa Kazahstanom, delove Bliskog istoka i severnu Afriku.
- To je najkrupniji mišar u Evropi.
- Gnežđenje počinje krajem marta ili početkom aprila. Nosi 3-4 jaja, a inkubacija traje najmanje 28 dana, dok mlade ptice poleću sa oko 40-42 dana.
- Ishrana je dosta raznovrsna i usmerena ka najdostupnijem plenu, a lovi sa zemlje ili kruženjem u vazduhu. To su prvenstveno gmizavci (gušteri, zmije), sitni sisari (tekunice, voluharice, miševi, krtice, retko zečevi), povremeno ptice (ševe, drozdovi, prepelice), kao i krupniji insekti (skakavci, popci).

